

8. „Правилник“ от музея на мумиите

Както споменах в предходната глава, през последните години имаше няколко случая на разработен, полуразработен или загатнат проектозакон, засягащ преводаческата дейност в една или друга степен.

Защо изобщо някой ще се мъчи да урежда дейността на преводачите, ако тя вече е уредена? Повечето държавни служители имат твърдото убеждение, че дейността на преводачите е регламентирана с... един „правилник“ от края на 1950-те години, който не е издаден нито въз основа на закон, нито за прилагане на закон, т.е. дори не е никакъв нормативен акт, тъй като не отговаря на дефиницията за правилник в Закона за нормативните актове.

Около този правилник е имало доста неясноти, свързани както с издаването му, така и с прилагането му. Но вече четвърт век след последното му изменение никоя държавна институция не се е наела да предприеме каквито и да било стъпки във връзка с този „правилник“.

Освен че описва една архаична процедура на легализации, „правилникът“ включва и няколко члена, в които се споменават официалните преводи. Тъй като в ранните години на „социализма“ този вид преводи са били от изключителна важност за пролетарската държава, тя наложила монопол върху него, който по-

вече от петдесет години остава непоклатим.

От двайсет и пет години ни убеждават, че пролетарската държава не съществува, че органите ѝ на управление са премахнати, че отдавна сме скъсали с миналото и че „комунизъмът“ няма да се върне.

Парадоксално обаче, преводачите от списъците на агенциите, които са сключили „договор“ с Външно съгласно именно този древен „правилник“, когато участват в търгове, биват проверявани от службите за сигурност, дали отговарят на някакви „европейски“ изисквания за достъп до класифицирана информация!

Ако в ЕС допускат съществуването на пролетарския „правилник“ на Външно, може би трябва да се замислим, дали все пак пролетарската революция не е победила в цяла Европа?

Разбира се, органите по надзора за законност не са съгласни, че музейният „правилник“ на Външно прави министерството монополист. Обаче членът, който дава изключителните права на Външно да прави всички преводи в страната, а консулските служби – в чужбина, гласи:

„Преводите на документите и другите книжа в страната се извършват от Министерството на външните работи, а в чужбина – от дипломатическите и консулските представителства на Република България.“

Забележете, че пише „преводите“, а не „преводи“, „някои от преводите“ или нещо подобно. Съвсем ясно е, че щом думата „преводи“ е членувана и се използва за пръв път в текста, значи тя генерализира, т.е. означава всички преводи, а не част от тях.

Тъй като всички държавни органи взаимно се защитават и са много сговорни, особено когато става дума за нещо нередно, това твърдение от „правилника“ се тълкува напълно противоречиво. Ако се оплачете, че държавата в лицето на Външно е монополист, ще ви кажат, че „липсва... монополно положение на държавата, тъй като в съществуващата нормативна база няма друг нормативен акт, който да урежда подобен род обществени отношения“!

Ако пък се оплачете, че не можете да извършвате свободно преводи на официални документи на своите клиенти (които не само че не трябва да се „легализират“, а изобщо не носят апостил и никога няма да бъдат внасяни във Външно за каквато и да е процедура по тях), ще получите следния отговор: „за извършването на „официален превод“ следва да имате сключен договор с Министерството на външните работи в случай, че желаете да извършвате официални преводи“.

И ако имате нещастieto да сте преводач на свободна практика или преводач с фирма (не агенция), за да извършвате официални преводи, ще трябва да застанете под крилото на

агенция, която има сключен „договор“ с Външно, пак съгласно престарелия „правилник“, защото, както вече споменах, според ЗОП „'Официален превод' е превод, извършен от преводач, който е вписан в списък на лице, което има сключен договор с Министерството на външните работи за извършване на официални преводи“.

Според „правилника“ на Външно такава „лице“ може да бъде държавна, обществена, кооперативна или частна фирма. А списъкът с преводачи на това „лице“ са заветните скрижали на всяка агенция за преводи. Имената от един такъв списък се третират от държавните служители като имена на персонала на агенцията, т. е. преводачи на трудов договор.

Всеки работодател, който внася огромни суми за осигуровки и данъци за работниците си, ужасно би завидял на собствениците на агенции за преводи, че им е позволено да представят просто един списък и да заявят: „Това са нашите работници“, без да регистрират в НАП трудови договори с тези „техни“ работници.